

Flerkulturelt råd i Akershus' høringssvar til Høring – Rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet

Flerkulturelt råd ser positivt på at det foreslås en bred tiltakspakke for å styrke arbeidet med barn og unge som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Det er viktig med en helhetlig og tverrsektoriell innsats, og flere av tiltakene peker i en riktig retning. Vi vil imidlertid komme med følgende kommentarer og innspill med særlig vekt på barn og unge med minoritetsbakgrunn: Betydningen av tidlig innsats og tilpassede tiltak for å forebygge uønskede hendelser blant barn og unge.

Forebygging av uønskede hendelser er en avgjørende del av arbeidet med barn og unge i risiko. Tidlig involvering og iverksetting av tiltak kan redusere risikoen for at ungdommer blir utsatt for eller selv involvert i kriminalitet. Tidlig innsats er ikke bare effektivt – det er avgjørende for å hindre at flere barn begår lovbrudd eller havner i marginaliserte livssituasjoner og det er viktig med innsatsen som må være tverrfaglig, helhetlig og starte tidlig i barnets liv.

Barn og ungdom tester grenser, og får de ikke umiddelbar reaksjon og veiledning, vil de pushe grensene ytterligere. Derfor er rask og tydelig involvering avgjørende. Det er også viktig å kartlegge barnets og ungdommens behov, inkludert helse, for å kunne gi riktig og målrettet tilbud. Det bør etableres en ordning for akutt støtte til familier i krise, slik at hjelpen kan komme på plass før utfordringene eskalerer.

Styrking av kulturell kompetanse i tjenestene

For å møte alle barn og familier på en god måte, er det viktig at ansatte i barnevern, politi, bufetat og helsevesen har solid kulturell kompetanse og har flerkulturell ansatte.

I dag har omtrent hver femte innbygger i Norge innvandrerbakgrunn. Dette innebærer et samfunn preget av mangfold, og med det følger ulike kulturelle forståelser, oppdragelsespraksiser, erfaringer med myndigheter og kjennskap til velferdssystemet.

Mange familier og familiemedlemmer som nylig har bosatt seg i Norge er ikke kjent med hvordan hjelpesystemene fungerer, og kan oppleve både språkbarrierer og tillitsutfordringer overfor institusjoner. Det er derfor nødvendig med tilpassede tiltak som tar høyde for:

- Kulturell og religiøs bakgrunn
- Det er derfor viktig å jobbe i tett samarbeid med familien, da dette gir størst effekt. Tiltakene må også forstås som meningsfulle for foreldrene, slik at de opplever eierskap og engasjement i prosessen.
- Historiske erfaringer og tillitsnivå til offentlige myndigheter
- Geopolitiske utfordringer som kan påvirke familiesituasjonen og barnas psykiske helse

Samarbeid på tvers – også med frivilligheten

Flerkulturelt råd mener at samarbeid med lokale frivillige organisasjoner og ressurspersoner i minoritetsmiljøer er viktig, særlig i forebyggende arbeid. I tiltak som mentorordninger og prosjekter for medvirkning, kan slike samarbeidspartnere være med på å bygge tillit og bidra til at barn og unge får støtte tidlig.

For mange familier er deltagelse i samfunnet lav utenom arbeid. Uansett opprinnelse er tilknytningen til trossamfunn ofte sterk. Det bør derfor etableres incentiver som gjør det mulig for trossamfunnene å bidra mer aktivt og involveres i det forebyggende arbeidet.

Samarbeid mellom organisasjoner innen frivillighet, kultur, idrett, trossamfunn og andre bør bli tettere, da dette vil gjøre det lettere å finne rett tilbud for den enkelte. Ungdom er ulike, med

forskjellige ønsker og behov.

Det bør utvikles mentor- og rollemodellprogrammer der unge får møte voksne fra samme bakgrunn som har lyktes i utdanning, arbeidsliv og samfunnsdeltakelse, for å inspirere og vise realistiske veier videre.

Tiltak må være tilgjengelige for alle

Alle barn, uavhengig av språk eller kulturell bakgrunn, må ha like muligheter til å få hjelp gjennom tiltak som MST og MST-CAN. For å sikre dette, må informasjon være tilgjengelig på flere språk, og det må legges til rette for bruk av tolk der det er nødvendig. Tjenestene må oppleves som trygge og forståelige for alle familier.

Det bør også etableres mobile team som kan oppsøke familier i nærmiljøet, for å senke terskelen for å ta imot hjelp.

Barnets stemme må bli hørt

Vi støtter intensjonen i tiltak 20, som handler om å styrke barns rett til å bli hørt og ha innflytelse. Samtidig må vi sørge for at barn som ikke har norsk som morsmål, eller som har en annen forståelse av offentlige systemer, får tilpasset støtte for å kunne delta på en reell måte. Medvirkning handler ikke bare om å spørre – det handler om å legge til rette for at barn faktisk kan svare.

Barn og unge bør involveres i utforming og evaluering av tiltak, slik at løsningene er forankret i deres virkelighet.

Forebygging må prioriteres

Mange av tiltakene i dag rettes mot barn som allerede har store utfordringer. Vi ønsker en tydeligere satsing på forebygging; på skolen, i fritiden og i nærmiljøet. Dette er særlig viktig i områder med sosiale utfordringer og mange barn med innvandrerbakgrunn. Tidlig innsats gir best resultater for barna.

Styrket samarbeid med minoritetsorganisasjoner og trossamfunn

Disse har ofte en nøkkelrolle i lokalmiljøet og kan bidra som brobyggere mellom familier og offentlige tjenester.

Kulturtilpasset veiledning, informasjon og trygge møteplasser: Det bør tilbys informasjonsmateriell og samtaler på morsmål, samt lavterskelkurs for foreldre om barns rettigheter, skole- og helsesystemet, og hvilke hjelpetilbud som finnes. Lavterskeltilbud som gir rom for samtaler, relasjonsbygging og kunnskapsdeling er viktige.

Slike lavterskeltilbud bør også være steder der foreldre kan henvende seg uten frykt for negative konsekvenser, og der hele familien kan bli tryggere på samfunnet de lever i.

Det bør også etableres fritidstilbud som kombinerer idrett, kultur og leksehjelp, slik at barn og unge både får mestring og positive fellesskap etter skoletid.

Evaluering

For å utvikle gode tiltak, må vi ha kunnskap om hvordan de virker for ulike grupper. Det er viktig å samle inn data og erfaringer, og evaluere tiltakene med tanke på barn og familier med minoritetsbakgrunn. Slik sikrer vi at innsatsen er rettferdig, treffsikker og til det beste for alle barn. Evalueringen bør inkludere både kvantitative tall og kvalitative erfaringer fra foreldre, barn og lokale ressurspersoner, slik at hele bildet kommer frem.

Oppsummert

Flerkulturelt råd støtter at barn som begår alvorlig kriminalitet møtes med faglig sterke og koordinerte tiltak, men understreker behovet for økt flerkulturell kompetanse, systematisk bruk av tolketjenester,

og samarbeid med sivilsamfunn og minoritetsmiljøer for å sikre likeverdig behandling og inkludering. Vi understreker også viktigheten av forebygging og tidlig innsats.